

บทที่ 5

ผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

การตัดครีจญ์เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการตัดครีจญ์จะช่วยให้ผู้ศึกษารู้ถึงตัวบทที่ถูกต้องของหะดีษนบี ﷺ เนื่องจากหะดีษที่ถูกรายงานนั้นมีจำนวนมากและไม่มีนักวิชาการท่านใดรับประกันว่าหะดีษทุกบทนั้นเป็นหะดีษเศาะหีหฺ์เสมอไป มีหะดีษบางบทเป็นหะดีษเงาะอิฟ บางหะดีษเป็นหะดีษเมากูฮฺซึ่งไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานเพื่อยึดถือหรือปฏิบัติได้ ฉะนั้นผู้ที่ศึกษาความรู้ความรู้อะลามอย่างลึกซึ้งนั้นจำเป็นต้องอย่างยั้งที่เขาจะต้องรู้ถึงการตัดครีจญ์เพื่อจะได้แยกแยะระหว่างหะดีษที่ถูกต้องกับหะดีษที่เงาะอิฟ หรือเมากูฮฺ เพื่อจะได้ไม่นำหะดีษที่ถูกปลอมแปลงขึ้นมาอ้างอิง โดยรู้เท่าไม่ถึงการ ซึ่งจะส่งผลเสียในหลายด้านตามมาภายหลัง

บรรดานักปราชญ์อิสลามโดยเฉพาะปราชญ์ด้านวิชาหะดีษ ทุกคนต่างให้ความสนใจที่จะตรวจสอบความถูกต้องของหะดีษ เนื่องจากหะดีษที่ถูกต้องนั้นได้ปะปนกับหะดีษที่อุปโลกน์ขึ้นมาโดยนักกูหะดีษ บรรดาปราชญ์วิชาหะดีษได้วางกฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการคัดแยกหะดีษ จึงทำให้เกิดศาสตร์ใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์ความถูกต้องทั้งสายรายงานและตัวบทหะดีษ

หนึ่งในบรรดาปราชญ์ที่สำคัญของโลกมุสลิมมาลัยคือ ชัยคุดาวูด เบน อับดุลลอฮฺ อัลฟะฎอนีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษางานนิพนธ์ของท่าน ทั้งนี้เนื่องจากท่านเป็นปราชญ์ที่มีบทบาทอย่างมากในการเผยแพร่วิทยาการอิสลาม และเป็นผู้หนึ่งที่วางรากฐานอิสลามศึกษาในปัตตานีและภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะการแต่งและการแปลตำราอิสลามเป็นภาษามลายูหรือที่เรียกกันว่า กิตาบบญาวี (Jawi Literature) ท่านมีผลงานทางวิชาการมากมายทั้งที่เป็นภาษามลายูและภาษาอาหรับเกือบครอบคลุมทุกสาขาวิชา เช่น วิชาฟิสิกส์ (ศาสนบัญญัติ) อะกีดะฮฺ (หลักการเชื่อนั่น) ตะเศาะฮฺฟูฟ (จริยศาสตร์) ประวัติศาสตร์ ไวยากรณ์อาหรับ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษาหนังสือ บุฆยะฮฺ อัฎฎุลลาบ ซึ่งเป็นหนังสือเกี่ยวกับฟิสิกส์ฮาดาด (บทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบศาสนกิจ) เป็นหนังสือทรงคุณค่า ที่นักวิชาการมุสลิมใช้ในการอ้างอิงและใช้ในการเรียนการสอนตามปอเนาะ โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาด้านการตัดครีจญ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุฆยะฮฺ อัฎฎุลลาบ เล่มที่ 1

ผลจากการวิจัย เรื่อง ตักริษฐ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุนยะฮุ อักฎูลลาบ เล่มที่ 1 มีดังนี้

จำนวนหะดีษที่เป็นจำนวนภาษาอาหรับมีทั้งหมด 152 บท จำนวนหะดีษที่ซ้ำกัน 8 บท

ระดับของหะดีษสามารถจำแนกได้ดังนี้ หะดีษเศาะหี้หฺมีจำนวน 86 บท คิดเป็นร้อยละ 56.6 หะดีษเศาะหี้หฺ ลิฆ്മ็อยริฮฺ มีจำนวน 13 บท คิดเป็นร้อยละ 8.6 หะดีษหะสันมีจำนวน 28 บท คิดเป็นร้อยละ 18.4 หะดีษหะสันลิฆ്മ็อยริฮฺ มีจำนวน 7 บท คิดเป็นร้อยละ 4.6 หะดีษเฎาะอ็ีฟมีจำนวน 10 บท คิดเป็นร้อยละ 6.6 หะดีษเฎาะอ็ีฟ ญิดคันมีจำนวน 5 บท คิดเป็นร้อยละ 3.3 และหะดีษที่ผู้วิจัยไม่สามารถกำหนดระดับมีจำนวน 3 บท คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 1 สรุประดับของหะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุนยะฮุ อักฎูลลาบ เล่มที่ 1

ระดับของหะดีษ	จำนวน	ร้อยละ
เศาะหี้หฺ	86	56.6
เศาะหี้หฺ ลิฆ്മ็อยริฮฺ	13	8.6
หะสัน	28	18.4
หะสัน ลิฆ്മ็อยริฮฺ	7	4.6
เฎาะอ็ีฟ	10	6.6
เฎาะอ็ีฟ ญิดคัน	5	3.3
ไม่สามารถกำหนด	3	2.0
รวม	152	100.0

5.2 อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ตักริษฐ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุนยะฮุ อักฎูลลาบ เล่มที่ 1 ของชัยคุดาอูด เป็น อับดุลลอฮฺ อัลฟะฎอนีย์ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชัยคุดาอูด เป็น อับดุลลอฮฺ อัลฟะฎอนีย์ เป็นปราชญ์ที่สำคัญของโลกมุสลิม มลายูท่านเป็นปราชญ์ที่มีบทบาทอย่างมากในการเผยแพร่วิทยาการอิสลาม และเป็นผู้หนึ่งที่วางรากฐานอิสลามศึกษาในปัตตานีและภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ โดยเฉพาะการแต่งและการแปลคำราอิสลามเป็นภาษามลายูหรือที่เรียกกันว่า กิตาบบัญวี (Jawi Literature) ท่านมีผลงานทางวิชาการ

มากมายทั้งที่เป็นภาษามลายูและภาษาอาหรับเกือบครอบคลุมทุกสาขาวิชา เช่น วิชาฟิกฮฺ (ศาสนบัญญัติ) อะกีดะฮฺ (หลักการเชื่อมั่น) ตะเศววฟ (จริยศาสตร์) ประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. หนังสือ บุฆะฮฺ อัฎฎุลลาบ เป็นหนังสือเกี่ยวกับฟิกฮฺ อิบาดัต (บทบัญญัติเกี่ยวกับการประกอบศาสนกิจ) เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่า ที่นักวิชาการมุสลิมใช้ในการอ้างอิงและใช้ในการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตจวบปัจจุบัน ในหนังสือเล่มนี้ปรากฏหะดีษของท่านนบี ﷺ ทั้งที่เป็นสำนวนอาหรับและสำนวนที่ถอดความเป็นภาษามลายู โดยส่วนใหญ่แล้วผู้แต่งมิได้ระบุที่มาและสถานภาพของหะดีษ

3. การตัดריךญ์หะดีษ หมายถึง การชี้แจงที่มาของหะดีษว่ามีผู้ใดบ้างในหมู่ นักปราชญ์หะดีษที่ได้บันทึกไว้ในตำราหะดีษของตน สืบสายรายงานอื่นของหะดีษ ตลอดจนการศึกษาประวัติผู้รายงานหะดีษ และการวินิจฉัยเพื่อกำหนดสถานะหรือระดับของหะดีษนั้นๆ

4. การตัดריךญ์หะดีษเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการตัดריךญ์จะทำให้ผู้ศึกษารู้ถึงตัวบทที่ถูกต้องของหะดีษนบี ﷺ เนื่องจากหะดีษที่ปรากฏตามหนังสือต่าง ๆ นั้นมีจำนวนมากซึ่งมีทั้งหะดีษเศาะหี้หฺ (ถูกต้อง) หะดีษญะอียฺ (อ่อนแอ) บางก็หะดีษเป็นหะดีษเมฆูอฺ (ถูกอุปโลกน์ขึ้นมา) ซึ่งไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานเพื่อยึดถือหรือปฏิบัติได้ ฉะนั้นผู้ที่ศึกษาความรู้เกี่ยวกับอิสลามอย่างลึกซึ้งนั้นจำเป็นต้องรู้ถึงวิธีการตัดריךญ์เพื่อจะได้แยกแยะระหว่างหะดีษที่ถูกต้องกับหะดีษที่ญะอียฺ หรือเมฆูอฺ เพื่อจะได้ไม่นำหะดีษที่ถูกปลอมแปลงขึ้นมาอ้างอิงโดยรู้เท่าไม่ถึงการ ซึ่งจะส่งผลเสียในหลายด้านตามมาภายหลัง

5. วิธีการตัดריךญ์นั้นมีหลายวิธี ส่วนวิธีที่นิยมมี 5 วิธีคือ 1) ตัดריךญ์หะดีษโดยพิจารณาจากสายรายงาน 2.) ตัดריךญ์หะดีษโดยพิจารณาจากสำนวนหรือคำสำคัญ 3) ตัดריךญ์หะดีษโดยพิจารณาจากเนื้อเรื่องและความหมายของหะดีษ 4) ตัดריךญ์หะดีษโดยพิจารณาจากสภาพทั่วไปทั้งสายรายงานและสำนวน 5) ตัดריךญ์หะดีษโดยใช้สารสนเทศ

6. ผลการตัดריךญ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุฆะฮฺ อัฎฎุลลาบ เล่มที่ 1 ปรากฏว่า ในหนังสือเล่มนี้มีหะดีษเศาะหี้หฺมากกว่าหะดีษอื่นๆ รองลงมาคือ หะดีษหะสัน หะดีษเศาะหี้หฺ ลิหม์อัยริฮฺ หะดีษญะอียฺ หะดีษหะสัน ลิหม์อัยริฮฺ และหะดีษญะอียฺ ญุดค้นตามลำดับ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ตัดריךญ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุฆะฮฺ อัฎฎุลลาบ เล่มที่ 1 ของชัยคุดาอฺ เป็น อับลลอลฮฺ อัลฟะฎอนียฺ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรวิจัยเรื่อง ตัดריךญ์หะดีษที่ปรากฏในหนังสือบุฆะฮฺ อัฎฎุลลาบ เล่มที่ 2 โดยทำการตัดריךญ์หะดีษทุกประเภท รวมถึงหะดีษที่ถูกถอดความเป็นภาษามลายูด้วย

2. ควรทำการตัดריךญ์หะดิสที่ปรากฏในหนังสือเล่มอื่นๆของชัยคุดาอุด อัลพะฎอนิยฺและปราชญ์มลายูมุสลิมท่านอื่นๆ
3. ควรมีการตรวจทาน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และอธิบายขยายความเนื้อหา ในหนังสือต่างๆของชัยคุดาอุด อัลพะฎอนิยฺและปราชญ์มลายูมุสลิมท่านอื่นๆ
4. ควรมีการรวบรวมเนื้อหาหนังสือต่างๆของชัยคุดาอุด อัลพะฎอนิยฺในรูปแบบ ซีดีรอมเพื่อความสะดวกต่อการค้นคว้า
5. สถาบันการศึกษาควรรวบรวมผลงานด้านวิชาการ ทั้งที่ถูกตีพิมพ์และยังไม่ถูก ตีพิมพ์ของชัยคุดาอุด อัลพะฎอนิยฺตลอดจนปราชญ์ท่านอื่นๆเก็บไว้ในห้องสมุดหรือพิพิธภัณฑ์

Prince of Songkla University
Pattani Campus